

نیروهای مسلح

کره شمالی *

اصغر نهاوندیان

استراتژی نظامی کره شمالی

جمهوری دموکراتیک خلق کره با داعیه رسالت جهانی کردن سوسیالیسم و دفاع از دروازه‌های شرقی دژ نفوذناپذیر کمونیسم، نیروهای مسلح کشور را نظیر سایر امکانات داخلی در جهت توسعه آرمان مارکسیسم - لنینیسم در شکل «جوچه» که با مضامینی از ناسیونالیسم و اومانیسم تلفیق گردیده به خدمت گرفته است. قدرت تعیین کننده «کمیته سیاسی نیروهای مسلح خلق» حاکی از جهت دار بودن تصمیم گیرها در بطن ارگانهای نظامی کشور می‌باشد و هدایت مستقیم آن توسط پرزیدنت «کیم ایل سونگ» که علاوه بر رهبری کشور و ریاست قوه مجریه و نظارت بر قوه مقننه، بالاترین مقام حزبی را نیز به خود اختصاص داده است، نشانگر اهمیت استراتژی نظامی کره شمالی در امنیت ملی و سیاستگذاری کشور می‌باشد.

بزرگترین آرمان ملی در کره شمالی، تصمیم و توسعه دامنه حکومت سوسیالیستی پیونگ یانگ به سراسر شبه جزیره کره و نابودی رژیم حاکم بر سئول و حصول وحدت مجدد کشور است. تجربه تلخ جنگ بی سرانجام سه ساله کره که با هدف متحد کردن دو بخش کره آغاز شده بود، کره شمالی را به تجدید نظر در شیوه‌های نظامی و تبلیغی واداشت و شعار «وحدت مجدد مسالمت آمیز و مستقلانه کره» و «تضمین صلح» جایگزین شعارهای تند قبلی گردید. در این طرح جدید، مبارزات سیاسی در سطوح محلی، منطقه‌ای و بین‌المللی و نیز حمایت از آشوب طلبیهای داخلی علیه رژیم سئول و تشکیل شبکه‌های نفوذی به بخش جنوبی کره، جایگزین جنگ تمام عیار نظامی گردید. در عین حال، کره شمالی توسل به عملیات آفندی به عنوان ضربه نهایی و مکمل را از نظر دور نداشته و با دریافت تجهیزات مدرن و انجام مانورهای منظم و آموزشهای دائمی، به تقویت روزافزون ارتش پرداخته است. از این رو، خبرها و تحلیلهایی را که گهگاه پیرامون امکان یک حمله

ه این مطلب خلاصه‌ای است از مقاله «نگاهی به نیروهای مسلح کره شمالی» که در پنجمین شماره بولتن دفتر مطالعات سیاسی و بین‌الملل انتشار یافته است.

برق آسا به سئول در مطبوعات جهان منتشر می‌شود، می‌توان نشانه‌هایی از نگرانی محافل خبری جهان از وجود چنین آمادگی‌هایی در داخل کره شمالی دانست.

یک کارشناس کالج دفاع ملی ژاپن به نام «هیدشا تا که سادا» در تحلیلی که در اواخر ماه ژوئیه ۱۹۸۶ در هفته‌نامه Sekai Shubo به چاپ رسید، حمله ناگهانی کره شمالی به جنوب را به منظور مقابله با المپیک سئول محتمل دانسته، نوشت که برای اجرای این حمله از هواپیماهای سبک AN2 و قایق‌های کوچک و تونل‌های زیرزمینی جهت شبخون چریکی به سئول که در نزدیکی مرز دو کره واقع است، استفاده خواهد شد. نویسنده می‌افزاید که در صورت اقدام کره شمالی به یک جنگ محدود برای کسب امتیازات سیاسی، شوروی در صورتی که بتواند خود را از عواقب درگیری در یک جنگ طولانی برکنار دارد، با این عمل مقابله نخواهد کرد. ضمناً آمریکا مشکلاتی برای اتخاذ تصمیمات جدی و سریع در برابر کره شمالی خواهد داشت و چین نیز فاقد امکاناتی برای جلوگیری از یک عملیات نظامی محدود کره شمالی است.

با این حال مقامات کره شمالی با توجه به گسترش وسیع سلاح‌های هسته‌ای آمریکا در کره جنوبی و اقیانوس آرام، از ابعاد غیر قابل کنترل هرگونه درگیری در منطقه که خطر بروز جنگ جهانی در سطح هسته‌ای را در پی خواهد داشت، بخوبی آگاهند و از این رو مایل نیستند که بازسازی‌های سی و چند ساله ویرانه‌های جنگ گذشته در کشورشان مجدداً به خاکستر تبدیل گردد. از این رو در اظهارات رسمی مقامات بلند پایه کره شمالی در دیدار با سیاستمداران خارجی و نیز در مندرجات جراید این کشور، همواره بر صلح طلبی پیونگ‌یانگ تأکید می‌شود. اتحاد جماهیر شوروی و جمهوری خلق چین که به موجب پیمان‌های نظامی جداگانه در سال ۱۹۶۱، شریک دفاعی این کشور می‌باشند نیز به دلایل گوناگون تمایلی به آغاز جنگی جدید در کره ندارند. از این رو، محدودیت‌های بسیاری از سوی مسکو و پکن در اعطای سلاح‌های تهاجمی پیشرفته، نظیر موشک‌های میان بُرد و دور بُرد یا هواپیماهای بمب افکن دور پرواز، به پیونگ‌یانگ اعمال گردیده است. بنابراین، بازی‌های سیاسی توأم با تهدیدات نظامی به صورت ابزارهایی در جهت کسب منافع و نیل به اهداف ملی از سوی مقامات کره شمالی به کار گرفته شده و خواهد شد و تهاجم نظامی گسترده کره شمالی در آینده قابل پیش‌بینی، متصور نیست و اقدامات تمهیدی نظیر حفر تونل ۳/۵ کیلومتری در «چول وون»^۲ در عمق ۱۶۰ متری در منطقه مرزی دو کره را نباید به معنای آمادگی کامل برای یک تهاجم گسترده تلقی کرد. از نظر دفاعی، ارتش ۸۰۰ هزار نفری کره شمالی با پشتوانه قوی چند میلیون نفری متشکل از گارد سرخ، کشاورزان،

میلیشای کارگران، بسیج دانش آموزی، شرکت گسترده زنان در امور دفاعی، خدماتی و صنعتی و سازماندهی دقیق مردم دریگانهای پیاده، زرهی، توپخانه، موشکی و پدافند هوایی، در صورت بروز یک حمله احتمالی از سوی نیروهای کره جنوبی یارای مقاومت و در مرحله بعد، درهم شکستن متجاوزان را داراست. البته بعید به نظر می‌رسد که کره جنوبی به تنهایی و بدون حمایت عملی نیروهای آمریکا دست به چنین تهاجمی بزند. نظر به حمایت قطعی نیروهای شوروی و چین از کره شمالی در صورت حمله آمریکا، احتمال وقوع چنین ریسک بزرگی از سوی واشنگتن ضعیف است و هیچ یک از چهار همسایه کره شمالی از شعله‌ور شدن آتش یک جنگ جدید استقبال نمی‌کنند.

با این حال مقامات کره شمالی بدقت تحرکات نظامی آمریکا، کره جنوبی و ژاپن را زیر نظر دارند و در قبال مانورهای نظامی دو یا سه جانبه آنان، با صدور بیانییه‌های سیاسی^۳ و برقراری حالت شبه جنگی^۴ یا اعلام آمادگی^۵ باش نظامی^۵، شدیداً واکنش نشان می‌دهند و عملاً آمادگی همه جانبه خود را برای مقابله با اوج گیری ناآرامیهای مرزی ابراز می‌نمایند.

سیاست دفاعی کره شمالی به نحوی طراحی شده که علاوه بر سازماندهی دقیق نیروی انسانی در واحدهای تخصصی رزمی و خدماتی، قسمت اعظم تأسیسات حیاتی و اقتصادی کشور در بزابر بمبارانهای سنگین هوایی مصونیت کافی دارد و بسیاری از صنایع اساسی و نظامی و تولید نیرو به اعماق زمین و دل صخره‌ها انتقال یافته است. در پایتخت نیز یک شبکه تونل عمیق به طول ۳۰ کیلومتر که در زمان صلح به عنوان مترو مورد استفاده قرار می‌گیرد، احداث گردیده که آن را به کوه‌های اطراف و تونلهای آنها متصل می‌سازد. احداث و اداره متروی پیونگ‌یانگ از آغاز (در سال ۱۹۶۷) به ارتش سپرده شد و پیش‌بینیهای لازم برای آنکه جمعیت یک میلیون نفری پایتخت را بتوان به هنگام ضرورت در آن اسکان داد، به عمل آمد. این شبکه زیرزمینی ضمن حفاظت نیروهای خودی از خطرات تهاجمات سنگین هوایی، نقل و انتقالات نظامی را نیز تسهیل می‌کند.^۶

در اوت ۱۹۸۶ سد بزرگ «نامپو» که توسط نیروهای مسلح کره شمالی ظرف ۵۱ ماه احداث شده است، افتتاح گردید. این سد که در ۱۵ کیلومتری بندر معروف «نامپو» در نزدیکی مصب رود «دودونگ گنگ»^۷ در حاشیه سواحل غربی کره شمالی بنا شده، از یک دیواره بتونی به عرض فوقانی ۱۴ و تحتانی ۱۴۰ متر و طول ۷ کیلومتر که بر سطح آن ریل راه آهن و جاده اتومبیل رو نیز احداث گردیده، و نیز یک سد مخزنی به طول ۱۰۰۰ متر با ۳۱ دریچه تخلیه و ۳ گذرگاه مجزا برای عبور کشتیهای تا ظرفیت ۵، ۲۰ و ۵۰ هزار تن (به

سبک کانال پاناما) تشکیل شده است. عرض رودخانه در محل سد، ۸ هزار متر است و در طرفین آن، رشته کوه‌هایی وجود دارد و انتخاب این محل از دیدگاه نظامی واجد ویژگی‌هایی است. با افتتاح این سد عظیم، عملاً شناورهای بیگانه از ورود غیرمجاز به آب‌های ساحلی کره و رسوخ به عمق مناطق این کشور بازداشته شده‌اند.

اخیراً پروژه‌ی احداث یک سد بزرگ مخزنی دیگر توسط نیروهای مسلح کره شمالی در ارتفاعات «کوم گان سان» واقع در جنوب شرقی کشور و ۱۰ کیلومتری شمال منطقه حائل غیرنظامی بین دو کره بر رود «هان» که پس از عبور از مرز و چند شهر کره جنوبی و منجمله سئول (پایتخت) به دریای زرد می‌ریزد، باعث واکنش‌های تند و جدی مقامات و مردم کره جنوبی و صدور بیانیه‌های شدیدالحن و زرای دفاع و مسکن و تشکیل اجلاس ویژه هیئت دولت با حضور رئیس‌جمهور (در ۱۰ و ۱۱ نوامبر ۸۶) و برپایی تظاهرات ۱۰۰ هزار نفری در سئول گردید. کره شمالی با احداث این سد به سلاح جدیدی مجهز می‌شود که همانا گشودن ناگهانی دریچه‌های سد و جریان یافتن میلیون‌ها تن آب انباشته شده پشت سد به سوی سئول و چند شهر بزرگ کره جنوبی و انهدام آنها می‌باشد.

پیشنهاد کره جنوبی در مورد متوقف ساختن احداث این سد عظیم (با ارتفاع ۱۲۰ متر و دریاچه‌ای به وسعت ۲۲۰۰ کیلومتر مربع و ظرفیت نهایی ۸۳/۶ تا ۱۲۰ میلیارد تن آب) که از آن به عنوان «سلاح آب»^{۱۰} یاد می‌کنند، با مخالفت مقامات پیونگ یانگ روبه رو شد. از این رو، دولت کره جنوبی تصمیم گرفت سد جدیدی به نام «سد صلح»^{۱۱} در نزدیکترین نقطه خاک خود به خط مرزی در جنوب سد خطرناک کره شمالی احداث نماید تا بتوان آب رها شده را، به هنگام لزوم، پشت این سد متوقف و از خرابی‌های احتمالی در پایتخت کره جنوبی و سایر شهرهای مسیر رود هان جلوگیری کرد.

لازم به تذکر است که کره جنوبی قبلاً در جهت اهداف توسعه اقتصادی کشور و برای تأمین آب و برق مورد نیاز منطقه، بر رود هان سدهای متعددی احداث کرده است. اهمیت این مطلب به حدی است که آژانس خبری رسمی کره جنوبی آن را به عنوان مهمترین خبر سال ۱۹۸۶ (در ردیف دوم) در پایان سال انتخاب کرده است.^{۱۳}

کره شمالی به منظور افزایش ضریب حفاظتی مرزهای خود، علاوه بر احداث جاده‌های کمربندی برای عبور گشتی‌های نظامی در کلیه اماکن بین شهری، روستایی، ارتفاعات و جلگه‌های ساحلی، به نصب حداقل دو رشته شبکه‌های سیم خاردار حلقوی (به فاصله حدود ۳ متر که با خاک رس نرم و میدانهای مین پوشیده شده) در طول مرز و احداث برجک‌های دیده‌بانی به فواصل حداکثر ۵۰۰ متر، مین‌گذاری آب‌های ساحلی و اعلام حریم

نظامی دریایی ۵۰ مایلی و تقویت ناوگان نظامی مجهز به قایقهای گشتی توپدار سریع السیر اقدام نموده است. ضمناً در فواصل جاده‌های ارتباطی بین شهرها و روستاها، دروازه‌هایی برای کنترل عبور و مرور تأسیس گردیده که عمدتاً توسط گارد سرخ کشاورزان و میلیشیای کارگری اداره می‌شود و اتباع کره شمالی و خارجی‌ان باید برای تردهای بین شهری از مقامات امنیتی مجوز عبور کسب نمایند.

بر اساس گزارشهای رسیده، کره شمالی ظرف ۵ سال گذشته بیش از ۱۰۰ جزیره در غرب کشور را با عملیات ساختمانی به یکدیگر متصل کرده و ضمن خشک کردن آبهای مجاور این مناطق، ۵۲۰ کیلومتر از تزاریس ساحلی را حذف نموده است. بدیهی است که علاوه بر نفع اقتصادی ناشی از این عمل (زیر کشت بردن اراضی جدید زراعی حاصله از خشک کردن دریا)، ایجاد تسهیلات بیشتر برای کنترل مرزی و کوتاه کردن محدوده مورد نظر و تقویت امنیتی ساحلی کره از اهداف این پروژه وسیع بوده است.

لازم به تذکر است که تجهیزات مهندسی^{۱۴} کلیه کشتیهای خارجی به محض ورود، به سواحل کره شمالی، به عنوان یک قانون تخلف ناپذیر، از سوی مقامات محلی مهر و موم می‌گردد و کشتیها جز با هدایت کارگزاران کره‌ای، قادر به راهیابی، پهلوگیری، تخلیه یا بارگیری نخواهند بود. ضمناً کلیه اتباع خارجی که به صورت ملوان، توریست، کارشناس، دیپلمات، بازرگان و... وارد کره شمالی می‌شوند، توسط افرادی نظیر راننده، مترجم و راهنما مورد مراقبتهای ویژه امنیتی قرار می‌گیرند. پروازهای خارجی به کره شمالی محدود به هفته‌ای دو پرواز از مسکو و پکن بوده و بجز مقامات رسمی و مأموران دولتی، سایر اتباع این کشور حق سفر به خارج را ندارند و سفرهای داخلی نیز تنها پس از صدور «مجوز عبور» از وزارت امنیت اجتماعی میسر است.

سیاست تمرکززدایی در بخشهای اقتصادی کره شمالی باعث ایجاد ده‌ها هزار کارگاه کوچک در شهرها و روستاها و صدها بندر کوچک با ظرفیت پذیرش ۱ تا ۲ کشتی در سواحل این کشور گردیده که هر کدام به سیستمهای دفاعی ساده ضد هوایی مجهز می‌باشند. به دلیل پراکندگی اهداف اقتصادی در سطح کشور، هر دشمن فرضی برای توفیق در بمباران مؤثر کره شمالی، ناچار است که از امکانات بسیار وسیع و در مدت طولانی استفاده نماید. این سیاست باعث تقلیل آسیب‌پذیری کره شمالی، تحمیل هزینه سنگین به دشمن افزایش ضریب سقوط هواپیماها و تضعیف روحیه پرسنل آن شده، نهایتاً به پیروزی کره شمالی در سیاست دفاعی خود خواهد انجامید.

کلیه اتباع کره شمالی، اعم از زن و مرد، علاوه بر گذراندن دوران خدمت زیر

پرچم، باید همه ساله مدتی را به فراگیری آموزشهای جدید نظامی و تمرینات عملی اشتغال یابند. این امر گاه موجب تعطیل بخشهای اقتصادی و شرکت همه کارکنان آن در این برنامه ها می شود. به منظور ایجاد آمادگی عمومی برای مقابله با تهاجمات هوایی احتمالی دشمن، همه ماهه حداقل یک بار با صدای آژیر حمله هوایی، خاموشی شبانه در پیونگ یانگ و سایر شهرهای بزرگ اجرا می شود. نقل و انتقال واحدهای سنگین زرهی و توپخانه و پروازهای تمرینی هواپیماهای جنگی و تمرینات مستمر تکاوران چتربان، جزء مناظری است که بتدریج برای ناظران خارجی عادی جلوه می کند. بعضی از شبها بدون آنکه برقراری حکومت نظامی اعلام شده باشد، از تردد اتومبیلها و افراد در سطح شهر ممانعت به عمل می آید و همه اتومبیلهای دولتی^{۱۵} به طور دقیق مورد تفتیش و بازرسی قرار می گیرند. در مواقعی که به صورت تمرین، آماده باش نظامی در روستاها و شهرها اجرا می شود، کلیه افراد بالاتر از ۱۴ سال با یونیفرمهای نظامی و اسلحه در مراکز آموزشی، اقتصادی و اداری حاضر می شوند و فرماندهان نیز بیست و چهار ساعته در دفاتر خود به کشیک می پردازند.^{۱۶}

ترکیب نیروهای مسلح و تجهیزات ارتش کره شمالی^{۱۷}

ساختار دفاعی کشور توسط رئیس جمهور اداره می شود. وی ضمناً فرمانده عالی^{۱۸} نیروهای مسلح خلق و رئیس کمیسیون دفاع ملی^{۱۹} نیز محسوب می گردد. کنترل نهایی سیاسی نیز از وظایف کمیته نظامی حزب کارگران^{۲۰} کره است. عملیات اجرایی نظامی توسط وزارت نیروهای مسلح خلق کره با یک تقسیم بندی اصلی سه گانه، شامل: ستاد مشترک^{۲۱}، دفتر کل سیاسی^{۲۲} و دفتر کل خدمات پشت جبهه^{۲۳} صورت می گیرد. فرمانهای نظامی از طریق رئیس ستاد مشترک به فرماندهان عملیاتی ابلاغ می شود. نیروی انسانی مورد نیاز ارتش از طریق سربازگیری تأمین و همه مردان ۲۰ تا ۲۵ ساله را شامل می گردد. عضویت در ارتش خلقی^{۲۴} و گاردهای سرخ^{۲۵} کشاورزان نیز برای همه مردان ۱۸ تا ۴۵ ساله و زنان مجرد ۱۸ تا ۳۰ ساله اجباری است. نیروهای شبه نظامی (میلیشیا) از نظر سیاسی و عملیاتی تحت امر کمیته نظامی حزب کارگران کره قرار دارند و همه پستهای فرماندهی آن به مسئولان و کادرهای حزبی اختصاص دارد. نیروهای امنیتی و مرزبانی^{۲۶} بالغ بر ۳۸ هزار نفر را تحت پوشش دارد.^{۲۷} در زیر به اختصار سازمان و امکانات و ترکیب نیروهای سه گانه ارتش و وزارت امنیت اجتماعی مورد بررسی قرار می گیرد:

الف) نیروی زمینی: خدمت وظیفه اجباری در نیروی زمینی کره شمالی به مدت ۷ سال بوده و در پایان سال ۱۹۸۵ تعداد ۷۸۵ هزار نفر را شامل می شود که ۲۳ لشکر احتیاط

شامل ۲۶۰ هزار نفر و یک نیروی ذخیره قابل افزایش تا ۳ میلیون نفر، آن را پشتیبانی می‌کند. سازماندهی آن متشکل از: ۹ ستاد فرماندهی سپاه، ۲ لشکر زرهی، ۳ لشکر پیاده مکانیزه، ۳۴ لشکر پیاده، ۲ لشکر ضد هوایی، ۳ هنگ مستقل ضد هوایی، ۵ تیپ مستقل تانک، ۹ تیپ مستقل پیاده، ۲ هنگ مستقل تانک، ۲ هنگ توپخانه سنگین، ۲ هنگ خمپاره انداز سنگین، ۱۲۰ گردان توپخانه، ۸۲ گردان توپخانه موشکی سازمان یافته در لشکرها، ۶ گردان موشک زمین به زمین با ۵۴ موشک فراگ و ۳ هنگ عبور از رودخانه مرکب از ۱۳ گردان می‌باشد.

تجهیزات زرهی نیروی زمینی شامل: ۲۸۲۵ دستگاه تانکهای مختلف T34, T54, PMP-1, BTR-40,50,60,152 و T62, T55, T76, Type 59 دستگاه نفربر از انواع ۱۱۴۰ است.

تجهیزات توپخانه آن عبارت است از: ۳۳۰۰ عراده از انواع توپهای ۷۶، ۸۵، ۱۰۰، ۱۲۲، ۱۳۰ و ۱۸۰ میلیمتری کششی؛ ۸۰۰ عراده هویتر ۱۲۲ و ۱۵۲ میلیمتری؛ ۱۱ هزار قبضه خمپاره انداز از انواع ۸۲، ۱۲۰، ۱۶۰ و ۲۴۰ میلیمتری؛ ۲ هزار عراده توپخانه موشکی ۱۰۷، ۱۲۲، ۲۰۰، ۱۴۰ و ۲۴۰ میلیمتری و ۵۴ فروند موشک فراگ ۵ یا ۷. سلاحهای ضد تانک عمدتاً از ۱۵۰۰ قبضه تفنگ بدون عقب نشینی ۸۲ و ۱۰۷ میلیمتری و تفنگهای ۴۵، ۵۷ و ۷۵ میلیمتری تشکیل شده است.

برای پدافند هوایی ۸ هزار قبضه سلاحهای ۱۴/۵، ۳۷، ۵۷ و ۱۰۰ میلیمتری کششی و موشکهای ضد هوایی سام ۷ موجود است. بر اساس اظهارات یکی از نظامیان فراری کره شمالی ۲۸ در هر لشکر زرهی کره شمالی یک گردان ساختمان به ظرفیت ۴۰۰ نفر وجود دارد که وظیفه عمده این واحد، حفر تونل به منظور رسوخ به کره جنوبی و احداث غارهای استحقاظی در برابر حملات هوایی است.

بنابر گزارش منابع آمریکایی و ژاپنی، کره شمالی از دهه ۱۹۶۰ به تولید و ذخیره سازی سلاحهای شیمیایی و میکروبی^{۲۹} اقدام نموده است. روزنامه «واشنگتن پست» در ۹ سپتامبر ۱۹۸۵ اعلام کرد که بزرگترین ذخایر تسلیحات شیمیایی در چهار کشور آمریکا، شوروی، فرانسه و عراق قرار دارد و یازده کشور دیگر، منجمله کره شمالی، نیز به تولید و ذخیره سازی آن مشغولند. روزنامه «رودونگ سین مون» ارگان رسمی حزب کارگران کره، ۳ روز بعد این موضوع را تکذیب کرد. بولتن اخبار کره در شماره ۲۸۹ مورخ ۲۳ سپتامبر ۱۹۸۵، به نقل از منابع ژاپنی، خبر داد که علاوه بر سلاحهای شیمیایی قبلی، از سال ۱۹۸۰ تولید سلاحهای میکروبی برای ایجاد بیماریهای دیفتری، تیفوئید، تیفوس، سل،

اسهال و ... در صفوف نیروهای دشمن، توسط کره شمالی آغاز گردیده و اثرات این سلاحها بر زندانیان سیاسی کشور آزمایش می‌شود.

ب) نیروی دریایی: مدت خدمت وظیفه در این نیرو ۵ سال است و پرسنل آن در ۹ پایگاه در سواحل شرقی و غربی کشور در بنادر «ونسان»، «چائو»، «ته‌جو»، «کیچک» و «چونگ‌چین» (در شرق) و بنادر «نامپو»، «هه‌جو»، «پپا‌گوان» و «سانگ‌وان‌ری» (در غرب) مستقر شده‌اند. در این نیرو، ۳۳۵۰۰ نفر با ۴ هزار پرسنل ذخیره به خدمت اشتغال دارند. تجهیزات نیروی دریایی شامل: ۲۲ فروند زیردریایی^{۳۰} (۴ فروند روسی، ۱۵ فروند آر-کلاس چینی و ۳ فروند ساخت داخل)؛ ۶۱ فروند رزمناو، شناور گشتی بزرگ و ناو سریع السیر (از انواع «ناجین»، «سوجو»، «اوزا»، «کومار»، «ترال»، «ساری‌وان»، «هاینام» و «ته‌جونگ») و نیز ۱۵۵ فروند ناوچه سریع السیر (روسی از نوع MO-IV، چینی از نوع شانگهای - شانتو، کره‌ای از نوع چودو، ۴۸-۱۲، چائو و چونگ‌چین)؛ ۱۸۲ فروند ناوچه سریع السیر کوچک؛ ۳۰ فروند شناور گارد ساحلی و قایقهای توپدار از انواع مختلف؛ ۱۰۷ فروند شناور مخصوص پیاده کردن نیرو و دو هتگ ساحلی مستقر در ۶ منطقه، مجهز به توپهای ساحلی ۱۲۲، ۱۳۰ و ۱۵۲ میلیمتری می‌باشد.

ج) نیروی هوایی: این نیرو شامل: ۵۱ هزار نفر و ۶۷۰ فروند هواپیمای شکاری و رهگیر از انواع سوخو و میگ ۱۵، ۱۷، ۱۹ و ۲۱ در سازماندهی ۱۳ گردان هواپیمای جنگنده بمب افکن و ۱۲ گردان هواپیمای رهگیر می‌باشد. ضمناً از آوریل ۱۹۸۵ تعداد نامعلومی^{۳۱} (حداقل ۲۴ و حداکثر ۵۰ فروند) هواپیمای میگ ۲۳ از شوروی دریافت گردیده است. علاوه بر هواپیماهای فوق، ۲۴۰ فروند هواپیمای آموزشی، ۲۲ فروند هواپیمای حمل و نقل (IL62, TU154, IL18, IL14, AN24) و ۲۴۰ فروند هواپیمای کوچک دوباله بسیار قدیمی یک ملخه AN2، ساخت لهستان، نیز در این نیرو وجود دارد که بدنه آن چوبی است و به وسیله رادار قابل کشف نیست. این هواپیماها ظرفیت حمل ۱۰ تا ۱۲ نفر کماندو را دارد.

علاوه بر هلیکوپترهای روسی، در سال ۱۹۸۵ تعداد ۸۰ فروند هلی کوپتر آمریکایی هیز از طریق آلمان غربی به کره شمالی واگذار شده است.

سیستم موشکی پدافند هوایی از چهار تیپ، مرکب از ۱۲ گردان، شامل ۴۰ آتشبار با ۲۵۰ فروند موشک سام ۷۰۲، مستقر در ۴۵ مقر موشکی، تشکیل شده است.

د) وزارت امنیت اجتماعی: کره شمالی از یک شبکه عظیم و منحصر به فرد اطلاعات و ضد اطلاعات در کشور برخوردار است که جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل کلیه اخبار داخلی و خارجی و نظامی و امنیتی، طراحی و اجرای قاطع سیاستهای حفاظتی،

کشف و خنثی سازی هرگونه مخالفت داخلی یا حمله خارجی، کنترل امنیت در همه سطوح از شهر و روستا و از ارتش تا جامعه و همچنین تعقیب و دستگیری مخالفین و عناصر ضد رژیم را در خود متمرکز نموده است. پلیس شهری - دژبان نظامی - اداره گذرنامه - رادیو تلویزیون و کلیه واحدهای جاسوسی و ضدجاسوسی کشور - متروی شهری پیونگ یانگ نیز توسط این وزارت هدایت و مدیریت می شود. کنترل اعمال و رفتار شهروندان کره ای در کارگاه ها، ادارات، مراکز آموزشی و تولیدی و مجتمعهای مسکونی^{۳۲} و نظارت بر تصمیم گیریهای شوراها و روستایی و کمیته های محلی و منطقه ای شهری نیز جزء وظایف این وزارت محسوب می گردد. این وزارت از طریق شعب حزب کارگران و نمایندگان حزبی مقیم کلیه واحدهای اقتصادی، فرهنگی، سیاسی و اجرایی، بر استمرار وفاداری اعضای حزب و مسئولان کشوری نظارت دائم اعمال می کند. این وزارت آموزشهای فراوانی برای تربیت افراد پلیس آشکار و مخفی، بخصوص برای حفاظت از مقامات کشوری و لشکری، دارد.

کلیه زندانها و اردوگاه های بازآموزی در سراسر کشور نیز در اختیار این وزارت قرار دارد و آموزش ایدئولوژیک زندانیان سیاسی، به مدت ۲ ساعت در روز، از وظایف این وزارت می باشد. در آوریل ۱۹۸۲ در محافل دیپلماتیک پیونگ یانگ شایعاتی دال بر وجود ۱۰۵ هزار زندانی سیاسی که در ۸ اردوگاه نگهداری می شوند منتشر شد. نشریه آمریکایی «نیویورک تایمز» نیز در همان ماه در این خصوص نوشت که این زندانیان روزانه ۱۳ ساعت به کار شاق و رایگان در معادن و جنگلها و شبها ۲ ساعت به آموزش ایدئولوژیک می پردازند تا با کسب روحیه انقلابی به «انتقاد از خود پردازند».

روزنامه «ایزوستیا»، چاپ مسکو، در ۲۶ اوت ۱۹۸۴ نوشت که صدها کره ای در بریدن الوار و ریل گذاری راه آهن در سیبری به کار اشتغال دارند و یکی از این کارگران توانسته است یک مهندس لکوموتیورا از غرق شدن در دریاچه بایکال نجات دهد. ظرف سالهای ۸۴ و ۸۵ تعداد اردوگاه های زندانیان سیاسی با احداث ۴ مجتمع جدید به نامهای Office No. 23 و Farm No. 5 در یک روستای کوهستانی در جنوب استان «هامگیونگ جنوبی» و Kachun Mining office و Office No. 17 در اعماق کوه های استان «پیونگان جنوبی» به ۱۲ واحد رسیده است که ظرفیت پذیرش ۱۶۰ هزار زندانی را دارند.^{۳۳}

یک روزنامه نگار دانمارکی به نام Flemming Ytzen که در سال ۱۹۸۵ به دعوت دولت کره شمالی از این کشور بازدید کرده بود، در مراجعت به نقل از یکی از مقامات کره وجود اردوگاه های زندانیان سیاسی را تأیید کرد. مقام کره ای این اردوگاه ها را به نام

«مراکز بازموزی» که مخالفان رژیم با حضور در آن در معرض دیکتاتوری پرولتاریا قرار می‌گیرند، نامید. این اردوگاه‌ها از اوایل دهه ۱۹۷۰ تأسیس شده است.^{۳۴} برخی از اتباع کره شمالی که توانسته‌اند از این کشور بگریزند، از اعزام زندانیان سیاسی برای بیگاری به جنگ‌ها و معادن سیبری در شوروی خبر داده‌اند.^{۳۵}

مقامات دولتی سالانه یک ماه، دوره ویژه آموزش شبانه روزی، زیر نظر کمیته مرکزی حزب و مأموران وزارت امنیت اجتماعی می‌گذرانند و در صورت احراز مجدد صلاحیت، به شغل قبلی یا منصب بالاتری نصب می‌گردند. در مدت آموزش ویژه، حتی معاونان و وزرا نیز از داشتن تلفن و امکانات رفاهی عادی بی‌بهره هستند. با توجه به نقش نیروهای مسلح در کره شمالی و اهمیتی که میزان وفاداری پرسنل آن نسبت به نظام حاکم در امنیت ملی دارد، وزارت امنیت اجتماعی وظیفه سنگینی در کنترل مراکز نظامی و تصفیه افسران^{۳۶}، درجه داران و سربازان خاطی به دوش دارد. لازم به تذکر است که حدود ۲۰ درصد اعضای کمیته مرکزی حزب کارگران کره را نظامیان تشکیل می‌دهند و ارتش از قدرت سیاسی قابل ملاحظه‌ای در کشور برخوردار است. با آنکه مقامات عمده نظامی کشور طی یک گردهمایی بی سابقه در دوم سپتامبر ۱۹۸۵ با تصویب عهدنامه محرمانه‌ای در حضور پرزیدنت کیم ایل سونگ و فرزندش «کیم جونگ ایل» وفاداری مجدد خود را به نظام کنونی کشور اعلام نمودند. اما به نظر می‌رسد که احتمالاً رهبری آینده کشور بزرگترین مشکل را در ارتش خواهد داشت. در گردهمایی فوق، کیم جونگ ایل به عنوان عضو کمیسیون مرکزی نظامی حزب کارگران (عالیترین ارگان تصمیم گیرنده در نیروهای مسلح) معرفی گردید. نگاهی به موقعیت ممتاز فرماندهان نظامی، نشانگر اهمیت سیاسی ارتش در بافت حکومت کره شمالی است. هم اکنون وایس مارشال «آجین یو»، وزیر ۷۸ ساله نیروهای مسلح خلق کره، مقامی بالاتر از نخست‌وزیر دارد و ژنرال «جوان اگوک ریول»، رئیس ستاد ارتش، به عضویت عالیترین ارگان حزبی، یعنی دفتر سیاسی کمیته مرکزی نایل گردیده است.

معاون وزارت امنیت اجتماعی کره شمالی، در ملاقاتی اعلام نموده بود که کلیه فعالیتهای امنیتی در داخل و خارج کره زیر نظارت وزارت متبوع اوست. مبادله اطلاعات با کشورهای دوست و خنثی کردن توطئه‌های کره جنوبی و آمریکا علیه آن کشور و کنترل دیپلماتها، سفارتها و کارگران کره شمالی در خارج نیز از وظایف این وزارت است.^{۳۷} علاوه بر تدابیر امنیتی، شیوه‌های تبلیغی گسترده‌ای نیز برای استمرار بخشیدن به وفاداری پرسنل نظامی به کار گرفته شده که از آن جمله می‌توان به تأسیس موزه بزرگ نظامی

در پایتخت (با ۵۲ هزار مترمربع بنا)، احداث استادیوم ورزشی و تالارهای هنری ویژه نیروهای مسلح، آموزشهای مستمر عقیدتی، تهیه فیلمهای قوی حماسی از فداکاریهای رسته‌های مختلف نظامی، تقسیم مدالها، برپایی مراسم گوناگون و اعطای امتیازات رفاهی اشاره کرد.

پیوندهای دفاعی کره شمالی با کشورهای خارجی

کره شمالی به موجب پیمانهای^{۳۸} که در ششم و یازدهم ژوئیه ۱۹۶۱ با شوروی و چین به امضا رسانده است، تعهدات دفاعی متقابل در برابر تجاوزات بیگانه را که در طول جنگ کره عملاً ایجاد شده بود، رسمیت و دوام بخشید بازسازی ارتش و تجهیزات آن و بویژه در مورد نیروی هوایی، دفاع هوایی و تأسیس صنایع تسلیحاتی در کشور با الگوی روسی و کمک کارشناسان نظامی آن بسرعت صورت گرفت. چین نیز دومین منبع خارجی تدارکاتی و تسلیحاتی کره شمالی است که بخصوص در زمینه نیروی دریایی و توپخانه فعالیت وسیعی داشته است. تابستان امسال پیونگ یانگ شاهد برگزاری جشنهای باشکوه به مناسبت بیست و پنجمین سالگرد امضای پیمانهای نظامی کره شمالی با چین و شوروی بود و طی آن بر ادامه همکاریهای نظامی این کشور با دو همسایه قدرتمندش تأکید گردید.^{۳۹}

ظرف سال گذشته مسیحی، ۲۶ فروند هواپیمای جنگنده میگ ۲۳ روسی به کره شمالی تحویل گردیده و خلبانان آن نیز بخوبی تحت تعلیم قرار گرفته‌اند. چند اسکادران از این هواپیماها به عنوان یک قدرت نمایی نظامی، به بازدید دوستانه از شوروی پرداختند و متقابلاً یک ناوگان روسی متشکل از ناو هواپیمابر «مینسک» و ناوشکن «آدمیرال اسپرید-ونف» و ناو «ریانی» به فرماندهی فرمانده کل ناوگان شوروی در اقیانوس کبیر، به مناسبت بیست و پنجمین سالگرد امضای پیمان دوستی و همکاری شوروی - کره شمالی، از ۴ تا ۸ ژوئیه، در بندر کره ای «وُتسان» پهلو گرفت. روزنامه «رودنگ سین مون»، ارگان رسمی حزب کارگران کره، در شماره مورخ ۸۵/۴/۲۲ به مناسبت یکصد و پانزدهمین سالگرد تولد «لنین»، ضمن تأکید بر نقش شوروی در پایان دادن به سلطه ژاپن در ۱۹۴۵، این کشور را «آزاد کننده وطن» نامید. در این مقاله از فداکاریهای توأم با ایثار خون سربازان روسی در راه آزادی کره، تجلیل شد. «نیکلای شوبنیکف»، سفیر شوروی در پیونگ یانگ، در مراسم بیست و چهارمین سالگرد امضای پیمان دو کشور که در سفارت شوروی برپا شده بود، اظهار داشت: «از طریق این پیمان، دو کشور موفق شده‌اند به هر ماجراجویی نظامی در منطقه پایان دهند». در این مراسم معاون رئیس جمهور، وزیر خارجه، رئیس ستاد مشترک و

جمعی دیگر از مقامات کره شمالی حضور داشتند.

بازدید کشتیهای جنگی روسی از بندر کره ای ونسان، از ۱۳ تا ۱۷ اوت ۱۹۸۵، سفر یک هیئت از نیروی دریایی کره شمالی به مسکورا به دنبال داشت (۲۵ سپتامبر ۱۹۸۵). خبرگزاری «یونایتد پرس» به نقل از منابع آمریکایی، اخیراً گزارش داد که کره شمالی به ناوگان شوروی تسهیلات بندری در سواحل غرب این کشور اعطا نموده است. ضمناً جنگنده های روسی اجازه پرواز بر فراز خاک کره شمالی بر سر راه خود به ویتنام را دریافت کرده اند. ۴۰ قلاباً بندر «ناجین» در شمال شرق کره شمالی، برای ارتباطات دریایی شوروی با جنوب شرقی آسیا، در اختیار روسها قرار گرفته بود و به نظر می رسد که اینک بندر مهم «نامپو» در غرب کره هم به روی کشتیهای روسی گشوده شده است.

با استفاده از تجهیزات یا امکانات صنعتی تولید تسلیحات که از سوی چین و شوروی به کره شمالی واگذار شده است، این کشور به توسعه همکاریهای نظامی خود با کشورهای جهان سوم به عنوان بخشی از سهم بلوک شرق در سیاست تقسیم جهان به مناطق نفوذ، اقدام نموده است. علاوه بر ابعاد سیاسی مستتر در توسعه مناسبات نظامی خارجی کره شمالی، نباید از درآمد ارزی قابل ملاحظه در داد و ستدهای تسلیحاتی با کشورهای جهان سوم غفلت نمود. در عین حال، کشورهای کوچک آفریقایی و آمریکای لاتین جای پای مناسبی برای تبلیغ ایدئولوژی جوچه که آمیزه ای از مارکسیسم، ناسیونالیسم و اومانیسم است، خواهد بود و به کره شمالی در خروج از انزوای سیاسی و جبران عقب ماندگی در رقابتی دیر پا با کره جنوبی در کسب وجهه بین المللی کمک می نماید.

کره شمالی در برقراری روابط سیاسی، نظامی، و همکاریهای فنی و فرهنگی خود با کشورهای مختلف جهان، بیش از هر چیز دیگر به حفظ منافع ملی و نیل به پیروزی در رقابت سیاسی با کره جنوبی اندیشیده است. این کشور در قاره آفریقا با رژیمهای مرتجع «سادات»، «نمیری»، «بوکاسا»، «هابره» و «موبوتو» (در مصر، سودان، آفریقای مرکزی، چاد و زئیر) و هم بارزیمهای مترقی حاکم بر لیبی، زیمبابوه، تانزانیا، بوتسوانا، زامبیا، آنگولا و ... روابط دوستانه برقرار کرده است. به دلیل ضعف اقتصادی، بعضی از بازارهای کره شمالی اخیراً به دست رقبای جنوبی افتاده و مقامات سئول باتر «اول اقتصاد»، به فتح سنگرهای «جوچه» در آفریقا روی آورده اند. بررسی دقیق روند توسعه همکاریهای نظامی خارجی کره شمالی به دلایلی از جمله محدودیتهای خبری موجود در آن کشور، میسر نیست؛ اما بر اساس گزارشهای منتشره در مطبوعات جهان و پیگیری اخبار مربوط به بازدیدهای رسمی مقامات نظامی کره ای و خارجی به نتایجی می توان رسید که شاید دور از واقعیت

نباشد. کره شمالی علاوه بر پیمانهای دفاعی که با چین و شوروی امضا کرده، با برخی از دولتهای آفریقایی نظیر موزامبیک و تانزانیا معاهداتی دارد که دفاع و امنیت را هم شامل می‌شود. این کشور در نوامبر ۱۹۸۲ در پی دیدار «معمرقذافی» از پیونگ یانگ یک، پیمان اتحاد^{۴۱} یا دوستی و همکاری با دولت لیبی منعقد نمود که مبادله اطلاعات نظامی، متخصصین و تسلیحات، جزئی از آن است^{۴۲}. در جریان سفر «فیدل کاسترو» به کره شمالی، در مارس ۸۶، نیز پیمان مشابهی بین کوبا و کره به امضا رسید.^{۴۳}

تکنولوژی هسته‌ای در کره شمالی

در جریان سفر سه روزه، نخست وزیر سابق کره شمالی، «کنگ - سونگ - سان»، به مسکو (۲۷ - ۲۴ دسامبر ۱۹۸۵)، قراردادی برای احداث یک نیروگاه اتمی در کره شمالی به امضا رسید. اتحاد جماهیر شوروی به عنوان «پیش شرط»، در تاریخ ۱۲ دسامبر ۱۹۸۵ کره شمالی را وادار به امضای پیمان «منع گسترش تسلیحات هسته‌ای»^{۴۴} نمود و رسماً موضوع در ۱۹ دسامبر به ایالات متحده آمریکا اعلام شد. به موجب این پیمان، ادامه تحقیقات و آزمایشهای اتمی و تأمین مواد اولیه ضروری، نظیر پلوتونیم^{۴۵} بلامانع است و امضا کنندگان متعهد هستند که در پیشبرد تکنولوژی هسته‌ای برای اهداف صلح جویانه، همکاری نمایند. این پیمان کشورهای امضا کننده را ملزم می‌کند که از تولید و دریافت مواد منفجره اتمی خودداری نمایند و نظارت آژانس بین المللی انرژی اتمی^{۴۶} را بر راکتورهای خود بپذیرند. گرچه راکتور تحقیقاتی کوچک ۴ مگاواتی که قبلاً روسها در اختیار کره شمالی قرار داده بودند، طبق قوانین بین المللی تحت مراقبت قرار داشت، اما پیوستن کره شمالی به ۱۳۲ کشوری که قبلاً به پیمان فوق ملزم گردیده‌اند، ابراز نظرهای خوش بینانه‌ای در محافل سیاسی جهان را به دنبال داشت. نگرانیهایی که در گذشته پیرامون تلاش کره شمالی برای دستیابی به سلاح اتمی وجود داشت، عمدتاً به دلیل انتشار اخبار مربوط به احداث یک راکتور اتمی به قدرت ۳۰ مگاوات با سوخت اورانیوم و گرافیت توسط کره شمالی بود که فارغ از هرگونه نظارت بین المللی جریان داشت. آمریکا ظرف سنوات اخیر، مکرراً از اتحاد جماهیر شوروی خواسته بود تا برای وادار ساختن کره شمالی جهت پیوستن به پیمان بین المللی منع گسترش تسلیحات هسته‌ای بکوشد.

تقاضای احداث دنیروگاه اتمی در کره شمالی، به مذاکرات پرزیدنت کیم ایل سونگ با مقامات شوروی در تابستان ۱۹۸۴ مربوط می‌شود که پس از یک فترت ۱۷ ساله در دیدار رهبران دو کشور، دوره جدیدی از نزدیکی و همکاری در روابط پیونگ یانگ -

مسکو آغاز می‌شود. با توجه به مهارت غیر قابل تردید کیم ایل سونگ در مانورهای سیاسی و ایجاد رقابت بین دو همسایه قدرتمندش، چین و شوروی، به نظر می‌رسد که امضای پیمان منع گسترش تسلیحات هسته‌ای از سوی کره شمالی تمهیدی باشد برای آنکه علاوه بر روسها - که متقبل احداث یک نیروگاه اتمی برای پیونگ یانگ شده‌اند - چینها نیز برای ساختن دومین نیروگاه مورد نظر خود وارد صحنه گردند. هم اکنون کارخانه‌های متعددی توسط چین و شوروی در کره شمالی به راه افتاده که تأسیس دو پالایشگاه بزرگ، جمعاً به ظرفیت ۳ میلیون تن در سال از آن جمله‌اند. نفت خام وارداتی از چین و شوروی به طور جداگانه در پالایشگاه احداثی هریک از آن دو در کره تصفیه می‌شود.^{۴۷}

گرچه اطلاع رسمی از استقرار سلاحهای هسته‌ای در کره شمالی در دست نیست^{۴۸}، اما تبلیغات خصمانه این کشور در مورد وجود بیش از یک هزار کلاهک اتمی و ۵۶ بمب نوترونی در کره جنوبی^{۴۹} می‌تواند زمینه ساز خوبی برای ایجاد و گسترش تأسیسات اتمی نظامی در بخش شمالی شبه جزیره کره، به عنوان اقدامی متقابل و پیشگیرانه، باشد. دولت کره جنوبی که در سال ۱۹۷۵ پیمان منع گسترش تسلیحات هسته‌ای را امضا نموده، فاقد سلاحهای تهاجمی اتمی است؛ ولی به قرار گزارشهای منتشره، مسلم است که تعدادی سلاح اتمی تاکتیکی در اختیار نیروهای آمریکایی مستقر در کره جنوبی قرار دارد و بر اساس بیانیه مورخ ۸۶/۱۱/۱۴ وزارت دفاع آمریکا، قرار است بزودی ۲ پایگاه موشکهای میان برد لانسه (با برد ۱۲۰ کیلومتر، قابل حمل بر کامیون) در نزدیکی خط تماس دو کره مستقر شود.

اینکه دستیابی کره شمالی به تکنولوژی هسته‌ای به کجا خواهد انجامید، فعلاً قابل پیش‌بینی نیست؛ زیرا که پرزیدنت کیم ایل سونگ با روحیه شدید وطن خواهی و ماجراجویی و نیز قدرت رهبری و صبر و زیرکی سیاستمداران خود اقدامات غیرمنتظره زیادی داشته است. او در جنگ کره (۵۳ - ۱۹۵۰) جهان را تا لبه پرتگاه یک جنگ اتمی سوق داد.^{۵۰} «نیکیتا سرگیویچ خروشچف»، نخست‌وزیر و دبیر کل حزب کمونیست اتحاد جماهیر شوروی (در سالهای ۶۴ - ۱۹۵۳) پیرامون شخصیت کیم ایل سونگ چنین نوشته است: «باید تأکید کنم که این جنگ^{۵۱} زاینده فکر کیم ایل سونگ بود، نه «استالین». البته استالین برای منصرف کردن او تلاش نکرد. به عقیده من هر کمونیست واقعی وقتی می‌دید که کیم ایل سونگ مشتاقانه آرزوی آزاد کردن کره جنوبی از یوغ حکومت «سینگمان ری» و نفوذ مرتجعانه آمریکا را در سر می‌پروراند، طبعاً نمی‌توانست او را منصرف کند؛ زیرا این انصراف به معنای نقض مفهوم کمونیسم بین‌الملل بود.

... به خاطر می‌آورم که یک ضیافت شام با روح در ویلای استالین برگزار شد. در این ضیافت کیم ایل سونگ برای ما درباره شرایط زندگی در کره و جاذبه‌های کره جنوبی نظیر خاک بارون، آب و هوای عالی آن برای کشت برنج و صنعت شکوفای ماهیگیری و دیگر جاذبه‌های آن سخن گفت. او گفت که وحدت مجدد دو کره کلاً به سود کره واحد می‌باشد؛ زیرا قسمت جنوبی می‌تواند مواد خام مورد نیاز خود را از بخش شمالی تأمین کند و بخش شمالی نیز قادر خواهد بود مایحتاج عمومی مردم شمال را از ماهی و برنج و سایر فراورده‌های کشاورزی جنوب برآورده سازد. ما برای کیم ایل سونگ آرزوی موفقیت کردیم؛ جامهای خود را به سلامتی همه اعضای کادر رهبری کره شمالی نوشیدیم و به انتظار روزی نشستیم که این جنگ به پیروزی بینجامد».^{۵۳}

اینک با توجه به تجارب گذشته و خصوصیات رهبری و نظام حکومتی در کره شمالی، اینکه برخورداری از تکنولوژی هسته‌ای با پشتوانه نیروی انسانی ۲۰ میلیونی شدیداً منضبط و نظامی شده، در شرایطی که پیمانهای دفاعی متقابل پیونگ یانگ با مسکو و پکن هنوز به قوت خود باقی است، چه تصویری را برای صلح منطقه و جهان ترسیم خواهد کرد، سؤالی است که آیندگان بدان پاسخ خواهند گفت.

۱. جدول تطبیقی هزینه‌های نظامی و درآمد سرانه دو کره در ۲۵ سال گذشته

سال	کره شمالی		کره جنوبی		درآمد سرانه
	ارزش انباشته بودجه دفاعی	زیادتی نسبت به کره جنوبی	ارزش انباشته بودجه دفاعی	ارزش انباشته بودجه دفاعی	
۱۹۶۱	۱۹۱۷	-۴۷۸	۲۲۶	۲۳۹۵	۱۲۵
۱۹۶۵	۴۰۰۶	+۱۰۸۸	۱۱۰	۲۹۱۸	۱۶۲
۱۹۷۰	۷۸۹۷	+۳۸۱۹	۳۲۴	۴۰۷۸	۲۰۹
۱۹۷۱	۸۹۳۲	+۴۴۹۳	۳۶۱	۴۴۳۹	۲۶۵
۱۹۷۲	۱۰۰۱۸	+۵۱۴۳	۴۳۶	۴۸۷۵	۳۰۸
۱۹۷۳	۱۱۲۲۱	+۵۸۸۵	۴۶۱	۵۳۳۶	۳۷۴
۱۹۷۴	۱۲۰۸۱	+۶۱۳۱	۶۱۳	۵۹۵۰	۴۱۸
۱۹۷۵	۱۴۷۰۱	+۷۷۹۵	۹۵۶	۶۹۰۶	۴۵۲
۱۹۷۶	۱۶۸۳۶	+۸۴۷۶	۴۵۴	۸۳۶۰	۴۹۱
۱۹۷۷	۱۹۰۰۳	+۸۶۸۳	۱۹۶۰	۱۰۳۲۰	۵۷۶
۱۹۷۸	۲۱۸۰۳	+۸۹۳۳	۲۵۵۰	۱۲۸۷۰	۶۸۲
۱۹۷۹	۲۴۸۶۳	+۸۷۷۳	۳۲۲۰	۱۶۰۹۰	—
۱۹۸۰	۲۷۶۱۷	+۸۲۱۸	۳۳۰۹	۱۹۳۹۹	۷۵۸
۱۹۸۱	۳۰۸۱۸	+۷۱۳۴	۴۲۸۵	۲۳۶۸۴	۷۵۰
۱۹۸۲	۳۴۳۲۸	+۶۲۹۴	۴۳۵۰	۲۸۰۳۴	۷۳۶
۱۹۸۳	۳۸۱۶۰	+۵۷۱۹	۴۴۰۷	۳۲۴۴۱	۷۶۵
۱۹۸۴	۴۲۲۴۶	+۵۳۱۱	۴۴۹۴	۳۶۹۳۵	۷۶۲
۱۹۸۵	۴۶۶۰۶	+۶۲۵۱	۳۴۲۰	۴۰۳۵۵	۷۶۵

ارقام به دلار

ارقام به میلیون دلار

تذکره:

۱. ارقام مربوط به سالهای ۷۹ - ۱۹۶۱ از صفحه ۴۷۱ فصلنامه *Korea and World Affairs* چاپ ۱۹۸۶ استخراج گردیده است.
۲. درآمد سرانه دو کشور از گزارش سالانه *Bank of Korea* مندرج در صفحه ۴۷۰ فصلنامه فوق نقل شده و رقم مربوط به سال ۱۹۸۵ نیز از خبر منتشره *UPI* در ۲۷/۱۲/۸۶ اخذ گردید.

۲. جدول صادرات نظامی کره شمالی

نسبت صادرات تسلیحاتی به کل صادرات کشور	صادرات	سال
۰	۰	۱۹۷۳
۰	۰	۱۹۷۴
۱/۳	۱۰	۱۹۷۵
۱۳/۲	۸۰	۱۹۷۶
؟	۲۰	۱۹۷۷
۹/۳	۹۰	۱۹۷۸
۶/۸	۹۰	۱۹۷۹
؟	۱۹۰	۱۹۸۰
۴۰/۸	۵۷۵	۱۹۸۱
؟	۶۵۰	۱۹۸۲
؟	۳۰۰	۱۹۸۳

درصد a

ارقام به میلیون دلار

نذکر:

ارقام فوق از گزارش U.S. Arms Control and Disarmament Agency منتشره در صفحه نشریه *Vantage Point*

شماره ویژه دسامبر ۱۹۸۶، استخراج گردیده است.

۱. «ماکوتوتانا به»، دبیر کل حزب سوسیالیست ژاپن، پس از سفری که از ۲۰ تا ۲۵ مه ۱۹۸۵ به کره شمالی داشت و طی آن از منطقه خلع سلاح شده مرزی دو کره (*Desmilitarized Zone*) و دهکده «پان مین جوم» بازدید نموده بود، اظهار داشت که اینک نظرات پرزیدنت کیم ایل سونگ را در خصوص اینکه «کشور نه علاقه ای به حمله به کره جنوبی دارد و نه توان اجرای آن را» بهتر درک کرده است. در ژوئن ۱۹۸۴ نیز «سیهانوک»، رهبر حکومت ائتلافی کامبوج (در تبعید)، در توکیو به «ناکاسونه»، نخست وزیر ژاپن، گفت که کیم ایل سونگ پیامی توسط او ارسال کرده، دایر بر اینکه اولاً نیت حمله به جنوب را ندارد و ثانیاً امیدوار است که سیاست خارجی ژاپن نسبت به کره شمالی دوستانه تر شود.
۲. گزارش خبری از شماره مورخ سپتامبر ۱۹۸۶ مجله *Armed Forces Journal* نقل شده است. گفته می شود که تا سال ۱۹۷۸، کره شمالی ۱۸ تونل بزرگ در منطقه مرزی برای عبور پرسنل و تجهیزات نظامی احداث نموده که ۳ مورد آن کشف گردیده است.
۳. در این مورد می توان به بیانیه مورخ ۱۹۸۳/۴/۲۲ وزارت امور خارجه جمهوری دموکراتیک خلق کره در خصوص خطر همکاری نظامی کره جنوبی - ژاپن - آمریکا و تشبیه اوضاع منطقه به شرایط سیاسی سال ۱۹۳۹ میلادی و اتحاد آلمان - ایتالیا - ژاپن، توجه کرد.

۴. همه ساله همزمان با برگزاری مانورهای نظامی *Team Spirit* در کره جنوبی (با مشارکت آمریکا)، در کره شمالی حالت شبه جنگی اعلام و مقررات فوق العاده ای اجرا می شود.
۵. با اعلام وضع فوق العاده در کره جنوبی در پی کشف توطئه قتل پرزیدنت «چون دوهان» و انفجار بمب در برمه (سپتامبر ۱۹۸۳)، بلافاصله دولت کره شمالی نیز به سرایان خود آماده باش کامل داد.
۶. تفصیل در: نهانویان، ۴۲ گزارش، صص ۹۵ - ۸۸.
۷. این رود که از قلب کوه های مرکزی شمال کره سرچشمه می گیرد، پس از عبور از پایتخت و طی مسافتی قریب ۳۰۰ کیلومتر، به خلیج کره در غرب کشور می ریزد. در سال ۱۸۵۵ یک کشتی آمریکایی با عبور از همین رود تا نزدیکی پیونگ یانگ رسوخ کرده بود.
۸. به نقل از: روزنامه رودونگ سین مون، ارگان رسمی حزب کارگران کره (شمالی)، ۲۶ نوامبر ۱۹۸۶.
۹. به زعم مقامات کره جنوبی.

10. Water Weapon.

11. Peace Dam.

12. Chunchon-Hwachon-Paldang-Ulam-Soyang-Chonppyong.

۱۳. *UPI* - ۱۸ دسامبر ۱۹۸۶. ضمناً مجله تایم در شماره ۱۱/۲۴/۱۹۸۶، هزینه احداث سد را ۱/۷ میلیارد دلار برای تولید ۸۰۰ مگاوات برق و ذخیره مقادیر عظیمی آب که می تواند برای ۱۵ میلیون نفر سکنه دره «هان» خطر آفرین باشد و بازیهای المپیک ۱۹۸۸ سئول را مختل سازد، برآورد کرده است.
۱۴. از قبیل عمق یاب، دوربین، رادیو و سایر سیستمهای ارتباطی و ...
۱۵. اتباع کره شمالی مجاز به داشتن اتومبیل یا وسایل نقلیه شخصی دیگر نیستند. البته مهاجران ژاپنی مستثنا هستند.
۱۶. رجوع شود به: گزارش شماره ۴۹۴ سفارت جمهوری اسلامی ایران در پیونگ یانگ به تاریخ ۶۱/۱۱/۲۶.
۱۷. انستویین المللی مطالعات استراتژیک در نشریه نوازن نظامی (۸۷-۱۹۸۶) تعداد نیروهای مسلح کره شمالی در سالهای ۱۹۸۱، ۱۹۸۵ و ۱۹۸۶ را به ترتیب ۷۸۲، ۸۴۸ و ۸۴۰ هزار نفر و نیروهای ذخیره و شبه نظامی آن را در ۱۹۸۶ معادل ۵۴۰ هزار و ۳ میلیون و ۳۸۰ هزار نفر برآورد کرده است. ارقام مشابه برای کره جنوبی به ترتیب بدین قرار است: ۶۰۱، ۵۹۸، ۶۰۱، ۴۸۲۲، ۴۱۰۰ هزار نفر. تحقیقات «آژانس آمریکایی کنترل و خلع سلاح» که در شماره ویژه دسامبر ۱۹۸۶ ماهنامه *Vantage Point* به چاپ رسیده، نشان می دهد که بالاترین رقم سرانه سرباز در جهان، پس از اسرائیل، به کره شمالی تعلق دارد. به موجب این گزارش، متوسط تعداد سرباز برای هر هزار نفر جمعیت جهان در سال ۱۹۸۳، معادل ۶/۱ نفر و برای کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه به ترتیب ۹/۸ و ۴/۹ می باشد. این رقم برای کره جنوبی ۱۴/۵ و برای عراق، کره شمالی و اسرائیل به ترتیب ۳/۴، ۴۰/۸ و ۴۵ نفر تعیین گردیده است.

18. Supreme Commander.

19. Chairman of The National Defence Commission

20. Ministry of People's Armed Forces.

21. General Staff.

22. The General Political Bureau.

23. The General Bureau of Rear Services.

24. Civilian Militia.

25. Peasants' Red Guard.

26. Security and Border Troops.

27. Brigadier-General Sultan Muhamad Dutta, *post Report of D.P.R.K.*, (1985), p. 36.

۲۸. استوار «جو - پیونگ - چان».

۲۹. با توجه به نکته فوق، شاید بتوان دلیل اصلی آنکه چرا کره شمالی علیرغم روابط حسنه اش با جمهوری اسلامی

ایران تا به حال از محکوم کردن عراق به خاطر استعمال سلاحهای شیمیایی علیه ما خودداری نموده است را درک کرد.

۳۰. به گزارش نشریهٔ توان نظامی (۸۷-۱۹۸۶)، یک فروند زیردریایی کرهٔ شمالی در وایل سال ۱۹۸۵ به دلایل نامعلوم در آبهای شرقی این کشور غرق شده است.

۳۱. همان منبع، ص ۱۴۸.

۳۲. هرچهل نفر در مجتمه‌های مسکونی یک «تیم لیدر» دارند که ضمن نظارت بر توزیع جیرهٔ غذا و پوشاک، آنان را برای شرکت در مراسم بی روح استقبال از مهمانان خارجی، یا رفت و روب خیابانها، بیگاری در جاده‌ها، شرکت در رژه‌ها و مراسم همگانی سازماندهی می‌کند. گزارشهای «تیم لیدر» در مورد اعضای گروه می‌تواند به سلب امتیازات معیشتی و حتی بازداشت افراد منجر شود.

33. *North Korea News*, No. 275, (17 June, 1985).

34. *Op.Cit.*, No. 301, (16Dec., 1988).

۳۵. از اعترافات استوار چو - بیونگ - چان، پناهندهٔ در ۲۸ ژوئیهٔ ۱۹۸۴ به جنوب.

۳۶. بر اساس اظهارات یکی از سفیرای عرب مقیم پیونگ یانگ، در سال ۱۹۸۳ حدود ۳ هزار از مقامات نظامی کرهٔ شمالی مشمول تصفیه شدند. (رجوع شود به: گزارش ۱۵۸، مورخ ۶۴/۱۰/۲۹).

۳۷. رجوع شود به: گزارش شمارهٔ ۳۸، مورخ ۶۲/۷/۲۷.

38. Treaty of Friendship, Cooperation and Mutual Assistance.

۳۹. به قرار اظهارات سفیر یکی از کشورهای بلوک شرق در پیونگ یانگ، نیمی از بدهی ۲ میلیارد روبلی کرهٔ شمالی به شوروی، مربوط به کمکهای تسلیحاتی و نظامی است.

۴۰. *UPI* ۱۹۸۶/۱۲/۲ - ضمناً بر اساس اظهارات سفیر چین در پیونگ یانگ، روسها توانسته‌اند با استفاده از حریم هوایی کرهٔ شمالی به پروازهای شناسایی در مناطق مرزی چین دست زنند که در این مورد یادداشت اعتراضی از سوی جمهوری خلق چین به کرهٔ شمالی تسلیم شده است. کره‌ایها این پروازها را علیه آمریکا و کرهٔ جنوبی عنوان کرده‌اند.

41. Treaty of Alliance for Friendship and Cooperation.

42. *The Military Balance*, (1986-87), p. 146.

۴۳. در اصل مقاله به تفصیل دربارهٔ روابط نظامی کرهٔ شمالی با برخی از کشورهای جهان سوم مطالبی بیان گردیده که به دلیل اجتناب از اطاب مطلب از آن صرف نظر می‌کنیم؛ تمامی مقاله در بولتن شمارهٔ ۴ دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی مندرج است.

44. Nuclear Nonproliferation Treaty. (منعقد شده در سال ۱۹۶۸)

۴۵. این مواد و آزمایشها می‌تواند برای تولید سلاح اتمی هم مورد استفاده واقع شود.

46. International Atomic Energy Agency.

۴۷. همه ساله شوروی و چین هر کدام معادل یک میلیون تن نفت خام به کرهٔ شمالی صادر می‌کنند.

۴۸. به قرار گزارش نشریهٔ توان نظامی (۸۷-۱۹۸۶)، کرهٔ شمالی دارای سلاحهایی با قابلیت حمل، نصب و پرتاب کلاهکهای اتمی است که عبارتند از: تعداد نامشخصی توپ ۱۵۲ میلیمتری از نوع D-20 کشتی با بُرد ۱۷/۴ کیلومتر، ۵۴ فروند موشک زمین به زمین از نوع فراگ ۵ و ۷ با بُرد ۷۰ کیلومتر، ۱۵ فروند موشک اسکودب با بُرد ۳۰۰ کیلومتر و ۲۰ فروند هواپیمای بمب افکن سوخوی ۷ با برد ۱۴۰۰ کیلومتر.

اطلاعات رسیده از مجاری دیپلماتیک حاکی از آن است که روسها در خاک کرهٔ شمالی و در نزدیکی مرز شوروی، تعدادی موشک میان برد با کلاهک اتمی مستقر کرده‌اند که کره‌ایها در ادارهٔ آن دخالت ندارند. با توجه به حضور گستردهٔ مستشاران نظامی روسی در سطوح مختلف نیروهای مسلح خلق کره، استقرار مستقل

- سلاحهای اتمی شوروی در شمال این کشور را نمی‌توان بعید دانست.
 ۴۹. اظهارات سفیر کره شمالی در تهران — ۶۴/۹/۲۸.
 ۵۰. استقامت چینیه‌ها، تهدید شوروی، اختلافات داخلی آمریکا و برکناری ژنرال «مک آرتور» از فرماندهی نیروهای سازمان ملل، از بروزیک فاجعه جدید اتمی که یادآور بمباران هیروشیما و ناگازاکی در اوت ۱۹۴۵ بود، جلوگیری کرد.
 ۵۱. جنگ کره.
 ۵۲. خاطرات سیاسی خروشچف، (با مقدمه و حواشی ادوارد کرانکشاو)، ترجمه محمد رفیعی مهرآبادی، (تهران: رسام، ۱۳۶۵)، ص ۱۱۳.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
 پرتال جامع علوم انسانی